

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשס"ד

ס פ ר

ליקוטי רמ"ל

לקוטי תורה על פרשיות השבוע
והנהגות בעניני עבודת ה'

שיצאו מפי איש אלקים קדוש הרה"ק המפורסם
רבי משה ליב מסאסוב זי"ע

לקוטי רמ"ר

פרשת בראשית

במדרש תנחומא

בראשית ברא אלהים. ילמדנו רבינו הבונה בית חדש כיצד צריך לברך שנו רבותינו ז"ל, הבונה בית חדש מברך שהחיינו כדי שיעשה נחת רוח לבוראו עכ"ל המדרש. נראה לי על דרך הידוע. בראשית בשביל ישראל שנקרא ראשית כמאמר חז"ל ישראל ר"ת יש ששים רבוא אותיות לתורה וכשארם מאמין זאת אזי מדבק עצמו בתורה שבשבילה נברא העולם ומקדש עצמו לשמור התוהר ולקיים כל מה שבכחו לעשות כמאמר חז"ל לעולם ימוד אדם את עצמו כאלו קדוש שרוי בתוך מעיו וכתפלת שלמה המלך ע"ה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך אף כי הבית הזה והאדם עולם קטן וכשהוא מקדש את עצמו אזי הוא נעשה מרכבה לשמו יתברך ובבית ששרוי בתוכו אף שהשמים ושמי השמים לא יכלכלוך אעפ"כ מצמצמה שכינתו אך צריך האדם לשמור מאוד להיות הוא בונה בית לשמו הגדול לקדש ולטהר בפחד ואימה מי אנכי להיות מדור ובית לאדוני האדונים וכל מה שהוא מפחד יותר אזי הוא בונה בית ודירה יותר ויותר בזה האימה והפחד להשי"ת להיות שוכן ושורה בתוכו כי קרוב ה' לגשברי לב וכל מי שיש לו פחד לפני השי"ת זה נקרא לב גשבר שהוא מפחד תמיד לפני השי"ת לפני גדולתו ורוממותו וכל מה שיעשה אפילו איזה מצוה יש לו פחד באמרו לפני גדולתו ורוממותו לא עשיתי כלום מה אני ומה חיי שפל אנוש כמוני לדבר בגרוני נגד צורי וקוני הלא עני ואביון אנכי מלא עונות ופשעים אני וכל מי שיש לו יותר פחד אזי הוא בונה הבית יותר גדול והקב"ה קרוב אליו יותר ומבין האדם יותר גדולת הבורא ב"ה וב"ש וזה דבר שאין לו סוף כי השי"ת ב"ה וב"ש אין סוף וזה פירוש

המדרש בראשית ברא וגו' בשביל ישראל זה הבונה בית חדש כשארם מאמין זאת שבשבילו נברא העולם כנ"ל אזי יש לו פחד לעבור עבירה כי מכריע את כל העולם וכו' ובוה בונה בית חדש תמיד בכל יום בונה דבר חדש יותר מברך שהחיינו היינו שהוא מתחיל מעתה לעבוד השי"ת כי כשארם עובר השי"ת ויודע כנ"ל מפחד כי הוא מבין גדולתו ויודע שלא עשה כלל עד היום אך הוא מצפה שיזכה לעבוד אותו ובכל יום מברך שהחיינו כי אתמול לא פללתי כלום כי כן דרך הצדיקים שמקטינים בעיניהם אך מצפים לישועה בכל יום שהיום יתחילו לעבוד השי"ת בכל נפשם וזה פירוש הפסוק שוש אשיש בה' תגיל נפשי באלהי כי מה זה הכפל שוש אשיש אך המקור הוא שוש כמו שוב וגו' המקור של השמחה אשיש לשון עתיד אשיש בה' מעתה אתחיל לשמוח בה' כי מה שעשיתי עד היום לא פעלתי כלום כי לא עשיתי בשלימות נגד גדולתו וזה תגיל נפשי באלהי אפילו בנפש הבהמיות באדם הוא משמח בה' ואזי אפילו כשעוסק בתענוגי אכילה בזה העולם אזי משמח בזה גם כן להשי"ת ועיין לקמן במדרש ויהי ערב וזה באלהי ע"ד ותגור אומר ואמרו חז"ל מי מושל בי צדיק כשארם משמח תמיד בהשי"ת אזי מבטל גזירותיו:

במדרש ויהי ערב ויהי בקר יום אחד. ויהי ערב זה עשו ויהי בקר זה יעקב יום אחד זה יוה"כ. גראה לי השפל ע"ד שפרשת ילמעלה שוש אשיש כי אדם צריך לעשות לו שמירה מעולה שלא יברח ממנו השכל זה המחשבה הטובה היצר טוב כמו שאדם צריך לעשות שמירה לשמור ממנו שלא יגנובו ממנו בהסיר לבו ועיניו ומכל שכן שצריך לשמור את שכלו בעבודת צורו וקונו מפני המקטריגים ומה הוא השמירה לפע"ד השמירה מעולה זה השמחה לשמוח תמיד במצוה שעושה כבר כמאמר חז"ל לא פסיק חוכא כולי יומא כשעשה מצוה מצוה ובודאי אין צריך טעם למאמר חז"ל כי דבריהם קדושים מה שיש בזה לשמוח כל היום אם אדם זוכה לילך להיכל המלך יש לו תענוג. מכש"כ לפני ממה"מ ואדוני האדונים ולא עוד אלא כשארם הוא משמח את עצמו במצוה שעשה ושיעשה אז אף אם עוסק בתענוגי עוה"ז כאכילה ושתיה ושאר תענוגים

המותרים שבזה העולם אזי אין נחשב אצלו לכלום כי הוא רגיל בתענוג התמידות ושמחה של אמת שמחה של מצוה אך לא כן אם אינו משמח את עצמו בשמחה של מצוה אזי אם עוסק בתענוגים של עוה"ז כאכילה ושאר תענוגים אזי חשוב אצלו וממשיך עצמו לזה כי כל אדם מצפה לתענוגים עד שמתענוגי העוה"ז בא לגשמיות וחומריות והתרחקות מהש"י עד שאול תחתית ח"ו וזה הפירוש שוש אשיש בה' כשאדם משמח במצות ה' אזי תגיל נפשי באלהי אינו בא להתרחק מהש"י וזה אלוה שלי שאינו רחוק ממנו ושומר אותי וזה רגלי חסידו ישמור ולזה לא נמצא בהתוכח' ולא נראה ולא נשמע שום חטא ועון ח"ו בהקללות רק תחת אשר עבדת את ה' אלהיך בשמחה כי זה שומר לאדם כנ"ל וזה פירוש המדרש ויהי ערב וגו' ויהי בקר וגו' ע"פ מאמר חז"ל בזמן שבית המקדש קיים מזבח מכפר ועכשיו שלחנו של אדם מכפר וזה המאריך בשלחנו שאדם מאריך ומקשר אותו עד עולמות העליונים ומקדש אותו ואוכל שיהא לו כח לעבודת השי"ת ואם יזכה לכוונת אכילה מה טוב מאוד וזה כוונת המדרש ויהי ערב זה האכילה הלעיטני נא כמאמר חז"ל ממותר אכילה האדם בא לכל עבירות ויהי בקר זה כשאדם מאריך בשלחנו כנ"ל ומקדש אותו אזי בקר זה יעקב איש תם הולך בתמימות אף בשעת אכילה וזה יום אחד זה יוה"כ שלחנו של אדם מכפר כשאדם אוכל בקדושה שלחנו מכפר ויש בכל יום יום כפור:

פרשת נח

וירא אלהים את הארץ וגו'. כי השחית כל בשר וגו' היינו שצריך האדם לעבוד את השי"ת גם בגשמיות כמו אכילה וכל מיני גשמיות הארציות וזה כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ שלא עבדו להשי"ת עם הגשמיות וזה וירא אלהים את הארץ והנה נשחתה שלא הי' בתוך הגשמיות שום קדושה כלל כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ פירוש כל מה שעש ונשאר על הארץ ולא עלה למעלה להיות עושה הגשמיות בקדושה ובטהרה:

במדרש צא מן התיבה. זה שאמר הכתוב יודע צדיק נפש בהמתו לדעתי השפל ע"פ אלה תולדות נח וגוי כי כל מי שמדבק עצמו בהשי"ת במחשבתו הוא מבטל בזה חושים הגשמיים מרוב התענוג או מרוב הפחד עד שלא ירגיש את עצמו כלל ובזה עבודה יוכל לילך ואין לו מסטין ופגע כי מי יודע מחשבתו רק השי"ת לבדו ב"ה וה' יעזור לו והבא לטהר מסייעין לו וזה פירוש וימח כל היקום אשר בארץ כי מחמת דביקות ההוא בהשי"ת בטלין כל החושים והתאות הגשמיות ונקרא מתהלך בלי שום דבר מבטל ומסטין וזה באו אל התיבה מפני מי המבול צריך לדבק במחשבתו וזהו כמו תיבה סתומה מכל צד כי אם אדם עושה במעשה מצות ומעשים טובים יש לו מסטינים ומקטריגים וזה מפני מי המבול וזה צא מן התיבה צריך לפעמים איזה דבר גשמיות לעשות וצריך לצאת מן התיבה במחשבתו אך זה הדבר קשה ח"ו שלא יקלקל והצדיק שהוא בטל תמיד לדבק מחשבתו בהשי"ת ומבטל החושים הגשמיות הבהמיות וכשבא לו איזה מחשבה גשמיות ותאוה אזי מרגיש מיד שהוא במדרגה בהמיות וחוזר מיד לאיתנו הראשון לדביקותו וזה יודע צדיק נפש בהמתו לזה יוכל לפעמים לצאת מן התיבה כי הוא מרגיש כי הוא בנפש הבהמיות ובורח מזה מיד וחוזר בחשבה שלימה ומדבק את עצמו כמקודם אשר הוא רגיל:

פרשת לך לך

אתר הדברים האלה וגוי שכרך הרבה מאוד ויאמר אברם מה תתן לי וגוי. ובן משק ביתי הוא דמשק אליעזר. זה פליאה השי"ת הבטיח לו שכרך הרבה מאוד ואברם אמר מה תתן לי אך הצדיק נקרא הולך יותר ממדרגת מלאכים שנקראים עומדים מפני שלהצדיק יש לו יצה"ר ויש לו בחירה ועובר הוא להשי"ת בבחירתו לזה אמר אברם להשי"ת אתה הבטחת לי אנכי מגן לך שכרך הרבה מאוד לזה אמר מה תתן לי מה זה שאתה נותן לי ואנכי הולך ערירי אם אין אני לי מי לי אני צריך בעצמי להתעורר לעבוד אותך באמת השי"ת יזכנו לזה:

פרשת וירא

במדרש תנחומא וה' פקד את שרה כאשר אמר וגו'. ילמדנו רבינו כמה תהיה אונאה האומר בכמה חפץ זה ואינו רוצה ליקח. פליאה ונראה לי השפל משה ליב בעזרת השם דקשה שאמרו חז"ל למה היה אמותינו עקרות שהקב"ה נתאה לתפלתן של צדיקים לפי זה למה המתין השי"ת עד שהזקינה שרה הא כשאין לה וסת כבר נתיאשה את עצמה להתפלל וכן אמרה אחרי בלתי וגו' ונראה לי כי השי"ת רוצה שיהיה הצדיק כל כך דבוק אליו שיבין גדולתו של הבורא שלא יפלא ממנו דבר בעולם אפילו חוץ לטבע כי הצדיק כשהוא דבוק להשי"ת הוא למעלה מן הטבע לזאת אברהם היה מתפלל והיה מאמין בהשי"ת ויחשבה לו צדקה אך לא כן שרה אף שהיתה אומרת חמסי עליך שלא היה מתפלל עליה אעפ"כ לא היתה מאמנת בלבה וצחקה שרה בקרבה לאמר אחרי בלתי היתה לי עדנה ובעו"ה כן אנחנו עושין מתפללים להשי"ת שיתן לנו פרנסה ואחרי כן אנו עושין בו ביום אחר התפלה סיבות מסיבות שונות איש לדרכו פונה ועושין לפעמים אמת ולפעמים להיפוך ואין אנו מאמינים בלבנו מה שאמרנו בפיו היום וזה דומה למי שאומר בכמה חפץ זה בפיו ובלבו אינו רוצה ליקח והוי אונאה ואם היה המוכר מרגיש בדבר לא היה רוצה למכור אך לא כן השי"ת ב"ה רחום וחנון אף שידע מחשבות בני אדם שמתפללין לפניו ואעפ"כ אינם מאמינים כל כך והמה עושין תחבולות וסיבות כנ"ל ואעפ"כ השי"ת מקבל תפלתם ונותן להם פרנסה וז"פ המדרש וה' פקד את שרה כאשר אמר אף שהיתה אומרת אחרי בלתי היתה לי עדנה ולא היתה מאמנת בתפלתה וזה עד כמה תהיה אונאה האומר בכמה חפץ זה והוא אינו רוצה ליקח ולא כן השי"ת ב"ה רחום וחנון:

במדרש תנחומא

המכסה אני מאברהם אשר אני עושה. המתרגם בתורה מהו להסתכל בספר תורה ומתרגם. הכלל גדול הקב"ה

גזור וצדיק מבטל כידוע מאמר חז"ל ע"פ מליצה אם אחד רוצה לבטל דבר חבירו הגדול ממנו אזי ודאי אם רוצה להסתכל בגדולתו ולשום על לב גדולתו לא מלאו לבו לעשות כן אך אם הוא זוכר חסדו ורחמנותו שלו שהוא מלא רחמנות וחסד בזאת הא מבטל גזירתו וזה פשוט וזה המכסה אני מאברהם אשר אני עושה כדי שלא יבטלה וצריך אני לגלות לו שזה חסד באבוד רשעים דינה כנ"ל וזה פירש המדרש המתרגם וכו' כי הצדיק נקרא תרגום כי התרגום הוא פירוש על התורה כן הצדיקים כמו התנאים והאמוראים שפירשו פירוש על התורה כי התורה סתומה ואורייתא וקב"ה חד כידוע וזה המתרגם בתורה הוא הצדיק מהו להסתכל בתורה אם רוצה לבטל איזה גזירה מהשי"ת אם מחויב להסתכל בהשי"ת ובגדולתו שלא להיות כאלו מתנגד ח"ו ואמר אין להסתכל אך יעשה את שלו כי זאת עטרת השי"ת ג"כ כי חפץ חסד הוא והשי"ת שמח בזה שהוא מבטל גזרותיו:

פרשת ויצא

ויאהב גם את רחל מלאה. ע"פ פירוש הפסוק עבדו את ה' בשמחה. תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה זה כלל גדול כי השמחה מורה שאוהב את הדבר הרבה וזה מדרגה יותר מבכיה כי להבכיה פתוח השער כמו שאמרו חז"ל שערי דמעות לא ננעלו אך השמחה משבר המחיצה והגודא וידוע מאמר חז"ל עיני לאה רכות שבכתה לפני השי"ת שלא תפול בגורל עשו וזה ויאהב גם את רחל מלאה:

פרשת וישלח

וישלח יעקב מלאכים אותן המלאכים אשר נבראו מהתפלות אשר התפלל יעקב והדבורים שהיה מתפלל הצילני נא מיד אחי וזה אני אל שדי פרה ורבה מי שהוא בזה המדרגה להאמין תמיד בה' שהוא אמר לעולמו די מה שיש בעולם הכל

נמדד מאת השי"ת עד פה תבוא וזה פרה ורבה מכל הדיבורים שהוליד מלאכים קדושים וזה פירוש המדרש וישלח יעקב מלאכים זה שאמר הכתוב וה' נתן קולו לפני חילו מי שמאמין כנ"ל אשר ה' יתן קולו שזה הקול אשר יצא מפיו מאת הבורא הוא עד פה ולא בכחו אזי יש הולדה מלאכים להשי"ת וזה לפני חילו:

פרשת וישב ודרוש לחנוכה

נר ה' נשמת אדם וגו'. על דרך הכתוב כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו. היינו השכל העליון אי אפשר לצמצם באדם רק ע"י השתלשלות בריאה יצירה עשי' והוא נפש רוח נשמה כי לבחינת נשמה לנשמה אינו זוכה רק כשמתקשר היטיב בג' אלו נפש רוח נשמה והוא כי הנשמה משפיע לרוח שיוכל לדבר דיבורים חיים וקיימים ומשם למשכן הנפש הוא הלב טהור רק בתחלה צריך אתערותא מתתא לעילא כי אף שעושה מצות מעשיות הרמוזין בנפש עכ"ז צריך לחבר הרוח. ממללא ולשניהם צריך המחשבה שמשכנה במוח שזוכה ע"י התקשרות שהנשמה מחובר לטהור נשמה לנשמה ואז זוכה הנשמה למדרגת נשמה לנשמה הוא השכל העליון והרוח למדרגת נשמה והנפש למדרגת רוח וזה נותן נשמה לעם עלי' היינו הנפש רוח הדלוק על הראש ולמעלה ממנו וזה חופף על ראשו רק מכח התקשרות ברוח והוא נ"ר זוכה לנשמה רוח וג"כ נ"ר מעילא לתתא וזה נותן נשמה לעם עליה מעילא לתתא כדי שהרוח יהיו להולכים בה היינו שיזכה למדרגת רוח להביא בנפש וגם מדרגת נשמה ונשמה לנשמה כי ברוח כבר השפיע בכולם מעילא לתתא והוא מחובר ג"כ בג"ר הדלוק על ראשו נמצא מכח התקשרות נ"ר מתתא לעילא מביא מדרגת נפש שלו ברוח ורוח בנשמה ונשמה לנשמה ונמצא מכח שהוא מוסיף והולך מתתא לעילא בדי' מדרגות כמו כן יזכה אח"כ לדי' מדרגות להשתלשל מעילא לתתא מדכר לנוקבא וזה נקרא שמיני שבשמינית כי הנ"ר החופף על ראשו נקרא שמיני ומשפיע

לשמינית והוא דכר לנוקבא ויש בנפש כל ה' בחינות נ"ר
 נח"י וזה פירוש הש"ס מצות חנוכה ע"ד צוותא שמחובר
 לטהור מכת חינוך ה' ע"ד חנוך לגער שהוא מנוער מכל טוב
 הגנוז רק ע"פ דרכו היינו שמקשר המעשה בדיבור ודיבור
 במוח עושה. לפניו הדרך הישר לעלות מתתא לעילא וכן להוריד
 וזה מצות חינוך ה' בחינת נ"ר נח"י הדביקה בה' אחרונה
 נ"ר מכת נפש רוח. אי"ש וזה לאלוף הוא פלא עליון יו"ד
 ע"ש המחשבה של ג' ראשין רומז ג' אבות גם האלוף והיוד
 מורין על שבת קודש שהוא קדושה עליונה ויומא דנשמתא וגם
 יש ג' זמנים טובים המה מועדים מרמזין על ג' אבות והוא
 ג' ראשין של השי"ן גם ימין שמאל אמצע ר"ת איש רק כשעדיין
 לא זכה להיות מקושר באיש אזי מכח גר חנוכה המה בחינת
 ירכי קשוט ושוקים יוכל להיות ג"כ מקושר באיש וזה איש
 וביתו ע"ד את יעקב איש וביתו באו למצרים להוציא הנ"ק
 הקלוטין שם ומהדרין היינו שיש לו בחינות נוספות אזי נר
 לכל אחד ואחד היינו ב' פעמים אחד גימ' ק"ו ומחבר עצמו
 לאחרות הפשוט מכח אחדותו שמוציא עצמו מעולם הפירוד
 ומוסר גפשו ורוחו למעלה ע"ד אליך ה' נפשי אשא ומהדרין
 מזו המהדרין היינו שיש לו מדרגה גבוה אזי ב"ה אומרים בליל
 ראשון מדליק אחד ובליל שני מוסיף והולך וב"ש אומרים
 פוחת והולך ובאמת אלו ואלו דברי אלהים חיים היינו כנ"ל
 שזוכ המכת אתערותא דלתתא להגיע לכל ה' בחינות נ"ר נח"י
 וגם כן כשהולך מתתא לעילא פוחת והולך כנ"ל שמדרגת
 נפש היא כאין כשיבוא למדרגת רוח וכן דוח לנשמה ונשמה
 לנשמה כנ"ל ומשם זוכה להוריד מעילא לתתא עד שמגיע
 למדרגת נפש אפילו בחינת נשמה לנשמה כנ"ל ובמעשה צריך
 להיות כבית הילל אבל כוונתו צריך להיות כב"ש שמוסר עצמו
 מדרגא לדרגא עד למעלה וב"ה מרמזין על שאצלו מאירין
 הדיבורים ע"ד הילל בן שחר ותהל אור אבל בית שמאי מרמזין
 פתחי שמאי ומצות גר חנוכה צריך להיות למעלה מג' טפחים
 כי למטה מג' כלבוד היינו שעדיין מונח בארציות והוא צריך
 להיות למעל המג' כנ"ל והיינו ג' תחתונת נה"י ומשם למעלה
 עד עשר ולא עד בכלל כי גר חנוכה אינו במדרגת עשרה כמו

שבת קודש כנ"ל ומצוה בטפח הסמוך לפתח כי מזוזה בימין ונר חנוכה בשמאל היינו הלב גמשל למזוזה והפה לפתח כי מהלב מביא דיבורים לפתחי פיו רק כשהוא לב חכם אזי הוא לימינו היינו שיש לו מזוזה אבל לב כסיל ע"ד חנוך לנער שהוא מנוער אזי הוא בשמאלו וצריך לאתערותא בנר חנוכה ונותן להשי"י כבוד שהוא בשמאלו וע"ד שאנו פוסעין בעושה שלום לצד שמאל ומשחזים ג"כ בשמאל ונותן שבח וכבוד להשי"ת כי מכתו יוכל לזכות להוציא דיבורים זכים מן הפה וזה פתח דבריך יאר מבין פתיים פירוש כי כשאני מקושר היטיב ומחובר אזי הדיבורים חשך אבל להיפך מאירים כספירים וזה פתח הפה משם יוצא דברך יאיר ומבין שהיו עד עכשיו בפתיות וזוכה אחר כך להמשיך מהנר החופף על ראשו ופה ה' חננו לך קוינו היינו שהשי"ת ב"ה חונן לאדם ומרחם להשפיע מעילא לתתא מכת זה לך קוינו פירוש אנו מקוים ע"ד יקוו המים שמקבץ לעצמו כל הכחות רק כ"ז שהדלקה עושה מצוה היינו שרודף ומקשר עצמו לאלופו של עולם ומהפך אותיות אפל לאותיות פלא ע"ד אתה האל עושה פלא ובזה הכונה יוכל אחר כך להודות ולהלל לשמו הגדול בבקר וזה התועלת מחנינות הבורא ית"ש הוא מכת הדלקה כנ"ל כדי שיהי' זרוע לבקרים להתגבר עצמו להוציא הדיבורים ברו"ר אף ישועתנו בעת צרה ויש שעשועים עמנו אף שהיינו מקודם בעת צרה כי באמת יש לו לאדם שעשועים בעצמו כשעושה מצוה כתיקונה או מתפלל ולומד ברו"ר וזה ישועתנו גם כן וזה זמן הדלקה עד שתכלה רגל מן השוק כי שוק הוא רומו לחיצונים כי באמת שם נפלו הנ"ק לחוץ רק שצריך להמשיך עליו מדכורא כי רגל גימטריא זכור ע"ד פירשי"י מקור כי מהמקור שפע עליון נמשך לשוק לג' תחתוניות כנ"ל וזוכה להדליק הערב מהבקר ע"ד בקר ויודע ה' וזה ויהי ערב עכ"ז ויהי בקר יום אחד כשמדליק כן קודם שתכלה רגל כנ"ל וזה נקרא עניות השי"ת לנו כי איך שייך טיענה אותנו רק כשהוא מרגיש בעצמו שיש לו נח רוח מתפלתו וכדומה וזה נקרא השי"ת עונה אותנו וזה אענך בסתר רעם מה שהי' מקודם בסתר עליון בשכל עכשיו הוא רעם ונתגלה אצלו דק השי"ת בוחן כליות ולב אם יוצאים הדיבורים מעומקא

רלבא וממצפינו וזה אבחנך על מי מריבה סלה הייגו שיש לאדם תמיד מריבה עם היצה"ר על המים הזידונים וזה על מי מריבה והשי"ת ב"ה גותן כח למלחמה ע"ד ה' איש מלחמה ומוצא ה' מוצאות הפה בדו"ר וזה האזינה אלהים תפלתי ה' מוצאות הפה כשהוא במדרגה גבוה ולפחות ממנה ואל תתעלם מתחינתי שצריך תחינה ובקשה מאתו יתברך וזה וישב יעקב בארץ מגורי אביו היינו כשהוא במדרגת יעקב אזי כונס בתוכו השכל הנקרא אביו חכמה ואם מכוסה ונברל ממנו מכ"א מכח בארץ כנען שהוא טרוד בעוה"ז עכ"ז יוכל להיות ואלה תולדות יעקב להוציא מפיו דיבורים זכים הנקראים תולדות ואף שיוסף בן י"ז שנים גימטריא טוב וטוב הגנוז הוא הטוב ממנו :

פרשת מקץ והפטרה

מאוד מאוד הוי שפל רוח. כי אם ירצה האדם להריק מכלי אל כלי אזי זה הכלי שהוא משפיע ומוריק צריך להיות למעלה לכן אמר מאוד מאוד הוי שפל רוח כרי שיוכל לקבל מכל אדם איזה מדה טובה וזה האיש אשר נמצא הגביע בידו הוא יהי' לי עבד היינו שיכול לקבל מכל אדם תוכחה ומדות טובות הוא יהי' לי עבד ואתם עלו לשלום אל אביכם היינו להשי"ת וזה באם האדם זורק המדות המגונות מה שרגיל מילדותו וזה כונת הפסוק בהפטרה ויאמר המלך גזרו את הילד חזי לשנים היינו לבטל המדות המגונות ומעשה ילדות ונערות :

פרשת ויחי

ויברכם ביום ההוא לאמר. ר"ל שבירך אותם שיזכו לבוא למדת בטחון שלא יהיו להם דאגת מחר רק מה שביום ההוא לאמר זה ראוי לאמר אבל לא מה שביום מחר בזה מתורץ תיבת לאמר כה"ג פירוש ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר פירוש שראוי לבקש עזר מהשי"ת למירת הבטחון :

האספו ואגידה לכם את אשר וגו' פירוש יעקב אע"ה הי' רוצה בקיומן של כל ישראל על זה אמר האספו ואגידה לשון אגיד כי אותיות אהו"י מתחלפין ואמר אקשר אתכם שתהיו דבקים תמיד בהש"ת ע"י שאתם יאספו עצמכם פירוש יקטנו עצמכם אשר יקרא אתכם באחרית הימים איוה סיבה שיהי' באחרית הימים אשר יקרא אתכם תהיו אגודים בהש"ת ולא ישלוט בכם שוב סיבה ויצר ומקרה רע רק טוב כי מהש"ת לא יצא רע רק טוב וזה אני אגיד לעולם אומרה לאלהי יעקב כי יעקב נתן זה המתנה להיות קשור בהש"ת:

פרשת שמות

וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ ויקוצו מפני בני ישראל פירוש כשאדם מטהר את עצמו הקב"ה מסייע לו הרבה ועיקר הקדושה וטהרה ימעט בתאות עוה"ו ולענות הגוף כפי כחו וכל מה שארם ממעט בתענוגים זה קרושה ורביקות להש"ת ונותן כח לנשמה ונהפך הורונות לזכיות מכח התשובה וזה כאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ הזכות וכן להיפך ח"ו כאשר יענה אדם את הנשמה ח"ו במדות מגונות אזי גותן כח ח"ו לטומאה ולקליפות ח"ו וזה בטח בה' ועשה טוב וגו' כי היראםנו, אישר, הימור, ליאמנה, רו, ריהמח, ועיש, ליאדה, ביעשנן, אי, אינן, לו קנאה ושנאה על שום אדם וכמים הפנים לפנים וגו', ואין עליו שום שנאה ואז יכול לעשות מדות טובות כי אין לו מבטלין:

כבד פה וכבר לשון אנכי. פירוש כי משה היה שפל בעיניו שהנה סובר שהוא בעל גאונה וזה כבד פה וכבד לשון בשביל אנכי כי עדיין אין לי התפשטות הגשמיות ויש לי בחינת אנכי שאני סובר שאני איש והשיב לו הש"ת מי שם פה לאדם או מי ישים אלם הלא אנכי ה' מה שאתה סובר שיש לך גאונה וזהו טוב זה אנכי ה' בשביל שאתה יודע שאנכי ה' ויודע אתה איך האדם צריך להיות שפל בעיניו אבל אדם אחר שאינו חושב תמיד גדולתו ודוממותו סובר שהוא עניו

וזה פירוש חושד שבטו שונא בנו ואוהבי שחרו מוסר ואין זה
 דבר והפוכו שמתחיל חושך שבטו וסיים שחרו מוסר ועוד
 שסתם ממי חשוד אך הפירוש החושך שבטו שבט המושל שאינו
 חושב תמיד בגדלות הבורא שהוא המשגיח אמיתי ומשפיע כח
 לעינים ופה ולכל אברים ובלעדו אי אפשר לדבר ולעשות שום
 מעשה בשום אבר זה נקרא חושך שבטו שבט המושל זהו
 הקב"ה שונא בנו. אדם נקרא בן להקב"ה כשחושב תמיד
 בגדלותו וזה שונא אינו משמח בזה ואינו רוצה להיות בן
 להקב"ה ומשמח בשטות עצמו בתאות העולם ואוהבי שחרו
 מוסר אבל מי שהוא אוהב להיות דבוק להבורא ית"ש וחושב
 תמיד בגדלותו ורוממותו הוא תמיד מוכיח את עצמו ומהרהר
 בתשובה ומוכיח לעצמו על כל דבר פשע והכל בעיניו פשע
 אם הולך בלא תורה או מדבר דברים בטלים או כעס או
 דאגה או גאווה הכל כאשר לכל בעיניו עבירה חמורה כאשר
 האמת כן הוא וזה פירוש לא תתגודדו ודרשו חז"ל לאת תעשו
 אגודות אגודות ע"ד המשנה אל תהיו כעבדים המשמשין את
 הרב על מנת לקבל פרס היינו מי שיודע ודבוק בהשי"ת ומבין
 גדולתו ורוממותו כי לית אתר פנוי מגי' אזי כל היום יש לו
 אימה ופחד מהשי"ת וירא לדבר דברים בטלים ופשיטא שלא
 יכעוס כיון שהוא לפני המלך הגדול הגבור והגורא אשר כל
 היכולת בידו ומכין מצעדי גבר מקרני ראמים עד ביצי כנים
 ואינו דואג על יום מחר כי הוא בטוח בהמלך הגדול כנ"ל ומי
 שאינו משים לבו על זאת הוא כסיל בחשך הולך אף שלפעמים
 הוא מתפלל בכונה ולפעמים לומר בהתמדה אעפ"כ הוא דומה
 למי שיושב בבית מלא חלונות ואור גדול מאיר עליו ובכל שעה
 הולך אחד וסותם חלונותיו וגשאר בחשך אעפ"כ כועס ע"ז
 שסתם החלונות כן דומה מי שמתפלל בבקר ואח"כ הולך כל
 היום בטל ומדבר דברים בטלים וכעס ומדבר דבר שקר ומטמא
 ברית חלילה אף שאח"כ יושב ולומר ואח"כ מדבר עוד דברים
 בטלים בלי יראה ופחד ואח"כ מתפלל מגחה וזה ע"מ לקבל
 פרס לשון פרוסה וחתיכה שלא תהיו כעבדים המשמשים את
 הרב ע"מ לקבל פרס לשון פרוסה וחתיכה שלא תהיו כעבדים
 המשמשים את הרב ע"מ לקבל פרס לשון פרוסה וחתיכה כמו

כלי שגשבר לכמה פרוסות וחתיכות היינו בבקר להתפלל זה פרוסה לומר ואח"כ מדבר ועושה הכל מה שלבו חפץ ואח"כ עושה עוד פרוסה מתפלל מנחה ע"ז נאמר מי בקש זאת מידכם רמוס חצרי אלא ע"מ שלא לקבל פרס רק בשלימות כל היום כי צריך להאמין בהשי"ת ולפתח מפניו תמיד וזה שויתי ה' לנגדי תמיד בין בשעת תפלה בין שלא בשעת תפלה כל הזיום כי צריך להאמין בהשי"ת ולפתח מפניו תמיד וזה שויתי ה' לנגדי תמיד בין בשעת תפלה בין שלא בשעת תפלה כל היום באכילה ושתייה והילוך ובדברים וזה לא תתגודדו לא תעשו אגודות אגודות היינו שלא תצטרכו לכם לאגוד ולקשר בכל פעם רק בכל היום יקבל עליו עול מלכות שמים לירא מלפניו והבן :

בפסוק ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה והצל לא הצלת את עמך. היינו כי משה אמר ומאז באתי אל פרעה ומראה אותות ומופתים ונסים אזי יוכל לבטל הבחירה לאדם ובטל שכר כידוע וע"ז אמר הרע לעם הזה והצל לא הצלת אין זה הצלה מעוה"ז השפל אך משכר עוה"ב לא הצלת אדרבה כנ"ל והשיבו השי"ת ראה נתתיך אלהים לפרעה בגימ' הטבע לא יבטל הבחירה כי הפושעים יוכלו לומר מעשה טבע מעשה כשפים הם וזה פי' מאמר חז"ל למה נקרא שמם כשפים מצד שמכחישים כח פמליא של מעלה וקשה מאוד האיך יכחיש להשי"ת אך הפירוש מתמת שיוכל הרשע לומר אין זה מהשי"ת רק מעשה כשפים צדיקים ילכו במ פושעים יכשלו במ ר"ל :

פרשת בא

ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר פסח על בתי בני ישראל. הריקדוק עצום מאוד האיך שייך לומר על הקב"ה אשר פסח הלא לית אתר פנוי מינ' ועוד איך שייך לומר על בתי בני ישראל למשל אם אדם רוצה לעשות איזה מעשה על הדבר ויש מפסיק בניהם צריך לפסוח מעל הדבר המפסיק ה"ה הכא היה לו לומר מעל בתי בני ישראל הנראה לישב

בעז"ה ע"פ משל אם אחד רוצה דבר אחד מהמלכות ובודאי הוא דבר קטן בעיני המלכות דק שידא לדבר עם המלכות עצמו גמצא יש תיקון על זה בשעה שהמלכות לפעמים עם דיעיו בשמחה וחדוה אז יכול לדבר עם המלך וכעין זה שמעתי מן אדמו"ר בשם החסיד המפורסים מוה' רוב בעד זצלה"ה נשמתו בגן עדן עלה אלהי' בתרועה תרועה הוא לשון דיעות מתי נמתק מידת הדין ויש לו עלי' בתרועה כשישראל עושין מצות של מקום מאהבה ויש להם דיעות עם הקב"ה אזי נמתק הדין לדחמים מזמת שבא התורה להקב"ה עם דיעיו שלו וזה הפידוש כאן היות שבא הקב"ה למצדים וראה מלאה גלולים והיו כולם דינים וכשבא לבתי בני ישראל באה לו חדוה גדולה כביכול כמו כיצד מרקדין מחמת שמחה וחדוה כאדם המרקד מחמת שמחה ודו"ק והבן היטיב :

פרשת תרומה במדרש

ויקחו לי תרומה מאת כל איש וגו' תקחו תרומתי הה"ר נבחר שם מעושר רב זה מדרכי נראה לי לפדש בעז"ה דקשה להמדרש דהיה צדיך לכתוב ויתנו לי תרומה מאי זה ויקחו לי לכך פירש אם ירצה האדם לקנות את נפשו החיונית שלו להעלותה לשרשה למעלה להיות לי כלומר עמי תעשה דבר זה תרומה מאת כל איש אשר ירבנו לכו פיד' יתרום את עצמו מנדיב לב כלומר מעשיר שלא יהיה העשיר חשוב אצלו אשר לבעבור זה יחטא כי אף אם רואה אותו עובר עבירה אם הוא ישתוק לו אז גדול עונו מנשוא לכן אל יחניף אותו וכיוצא בהם רק תקחו את תרומתי תכלית בדיאות האדם בעולם השפל להיות לא יחשב בעיניו לכלום וישמח בחלקו הוא נשמתו אשר אם יתקן אותה ברמ"ח מ"ע ושס"ה לא תעשה הוא עיקר בדיאות האדם להעלותה למעלה כג"ל ואין לך עשירות גדול מזה וזה פיר' המדרש נבחר שם מעושר רב זה מדרכי אשר לא רצה להחניף להמן הדשע כי מעלת מדרכי הולך וגדול ובזכות זה נגאלו ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם ומי

שאוחז במידות האלו מביא גאולה לעולם ומעלה הנ"ק מהקליפות וממילא יבטלו כל הגזירות ונזכה לגאולה שלימה בקרוב אמן :

פרשת תשא

כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם. פיר' לשון פקודה כח וממשלה כי רשעים אין להם כח וממשלה כמאמר חז"ל צדיקים לבם ברשותם ולא כן הרשעים שהם ברשות לבם לזה אמר כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם שיהיה להם ממשלה ונתנו איש כופר בפקוד אותם :

פרשת ויקהל

במדרש דאה קדאתי בשם בצלאל בן אורי וגו'. ואמלא אותו רוח אלהים וגו'. אמר רב עד כמה חייב אדם לטפל בכלאים אפילו עד מאה בגדים ע"ש הנראה בעז"ה לפדש כי זה כלל גדול לעבודת השי"ת המשל קצר ורב איכות אם אדם אוחז אבן טוב גדול כמו ביצה ששזה כמה אלפים אדומים מה שאין לו שיעור וערך אזי אם עוסק בכמה עסקים אחרים שלו ודאי אינו שוכח בזה האבן טוב כי אין העסק שזה אפילו קצת מזה אך אם אוחז בידו דבר אחד כמו ביצה או שאר דברים אז אם עוסק באיזה עסק סחורה או שאר דברים אזי שכוח ונאבד מידו הביצה או שאר הדברים כן אם אדם חשוב בעיניו ידאת שמים כמו אבן טוב ואוצר נחמד כי יראת ה' הוא אוצרו אף אם עוסק בשאר עסקים מו"מ או שאר דברי דשות אינו שוכח ואינו פוסק כלל מיראת ה' לאפוקי מי שאינו חשוב בעיניו כלל ידאת ה' אזי אף אם עוסק בדבר ה' היינו תודה ועבודה נופל מחשבות חוץ עניניו ועסקיו שלו בתוך התפלה כי זה עיקר החשיבות שלו וזה נקרא כלאים מעורב במחשבות לשון שוע טוי וגוז תאות עוה"ז כל כך חביב אצלו שקשור במחשבה שלו אף אם עוסק בעבודה ותפלה אינו פוסק ממנו

כח תאות העוה"ז במחשבה וזה פירוש המדרש ראה קראתי בשם בצלאל וגו' ואמלא אותו וגו' שיהי' ממולא בחכמה כל מחשבתו ותחבולותיו הכל ביראת ה' שזה אוצרו ולא גופל כלל במחשבתו בשעת עבודה ותפלה שום מחשבת חוץ ופיגול לזה אמר רב עד כמה חייב לטפל בכלאים המחשבות חוץ שנקרא כלאים לזה אמר אפילו מאה בגדים כי היצה"ר מכסה הדבר לפני אדם ואמר אין זה עבירה אפילו אם במאה בגדים חייב וצריך אדם לטפל לבער זאת :

במדרש ויעש בצלאל את הארון וגו'. וז"ה פתח דבריך יאיר מבין פתים. לדעתי השפל ע"ד בצלאל היה יודע לצרף אותיות הנה הספרים מלאים מזה ולדעתי השפל שהיה יודע האותיות מלאים אורות כאשר נאמר בדבר ה' שמים געשו בכ"ב אותיות נברא העולם והנה מי שמדבר באותיות ויודע זאת בבירור שאותיות הם כלי לבריאות העולם אזי גם בעת שמדבר דברי תורה ותפלה ואף הצטרכותו יודע האותיות אינם כפשוטים וצריך כל אדם לידע זאת שפנימיות האותיות מלאים אורות ואף כאשר אנחנו רואין האותיות כפשוטו זה מבחוץ אך לא כן מבפנים זאת היה יכול בצלאל היטיב וזה כונת הפסוק פתח דבריך יאיר מבין פתים עוד פעולה שלימה שצריך לפתוח האותיות ולמלאם אור לכל הדברים בין בתורה בין בתפלה ובהצטרכות העולם צריך לפתוח האותיות ולמלאם אור כאשר באמת וזה פתח דבריך יאיר מבין פתים עוד פעולה שלימה כשארם הוא עושה זאת אזי הוא מבין פתים הוא מרגיש ומבין שטותים מה שאין צריך לעבודת הבורא זאת המעשה או זאת המחשבה שאינה לעבודת הבורא שאין אור גוגה לידע שיש בזה אור בהפנימיות אזי אינו עושה כי הוא בודאי שטות ופניות וזה מה שאמרו חז"ל כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו כל זה מי שמרגיל את עצמו להביט תמיד בהפנימיות הן במעשה הן בדיבור מה נצמח מזה לעבודת הבורא וכי כל מה שברא הקב"ה לא בראו אלא לכבודו אזי תמיד הוא מרגיש היצה"ר כי תיכף ומיד שעשה איזה דבר הן במעשה הן בדיבור אזי הוא יביט לסוף דבר מה שנצמח מזה לעבודת הבורא ומה שלא נצמח מזה לעבודת הבורא ואז יודע כי מעשה היצה"ר

הוא וכך דרכו של היצה"ר לכסות הדבר מפני האדם שלא יהי' לו דעה מתחלה ואח"כ הולך ומתגבר ומתחילה מקטין עצמו מאוד הרבה בכדי שלא ירגיש אותו האדם ולא כן אח"כ אבל גדול וצדיק שרגיל כנ"ל אזי אינו יכול להקטין את עצמו וזה כל הגדול מתבירו יצרו גדול ממנו ואינו יכול להקטין עצמו ותיכף הוא מרגיש ונשמר ממנו כידוע לו בתחילה:

פרשת פקודי

במדרש ויביאו את המשכן אל משה. אמרו כמה צריך לתקן תקון מפני דרכי שלום ראשון כהן ואחריו לוי ואחריו ישראל מפני דרכי שלום. נראה לבאר בעז"ה ע"ד הש"ס ז"ל עודו הטל עליו ושמח הרי זה בכי יותן כי עיקר בריאות העולם הי' כדי לעבוד להשי"ת המשגיח האמיתי כי ע"י עבודתו אנו מיתדים יחודים בכל העולמות וכל המלאכים הקדושים ואופנים הקדושים כולם גהנין ושמחים בזה ואם אדם מאמין זאת באמונה שלימה אז עובר בשמחה באמרו שפל אנושי כמוני יזכה לשמח אלהים ואנשים בעבודתו ויוסף לשמח ולעבוד בזריזות ובתמידות וגורם שפע רב לכל העולמות אף שזה הכל מהשי"ת המשגיח האמת שהוא משפיע לשמחה וקדושה והנה זה נקרא טל תחיה שהשי"ת משפיע לו שמחה וקדושה ומחמת זה הוא משפיע לעולם וזה עודו הטל עליו ושמח בזה הטל הרי זה בכי יותן שפע לעולם ומשפיע תמיד לעולם ע"י היחודים שלו וזה הכל דרכי שלום דרך ה' שנקרא שלום שמו של הקב"ה ב"ה וב"ש שעיקר בריאות כל העולמות היה בעבור זה אך במה יוכל לבוא לזה הדרך כשיש לאדם שלשה מדות שהוא פרישות מן מותרות ממותר אכילה ושתייה ושינה הכל דרך כלל רק כדי חייגו זה נקרא סור מרע ואח"כ ועשה טוב מצות ומעשים טובים ותפלות וזמירות בכונה וחרדה ובזה יבוא אל המלך מלכו של עולם ומיוחד באחדות פשוט ואח"כ צריך להתפלל על כלל ישראל שתהיה עיקר תפלתו על כלל ישראל ועל הפרט להשפיע חסדים ופרנסה ורפואה והנה לפע"ד

השפל זה פירוש המדרש ויביאו את המשכן אל משה משכן נקרא מה ששמו השי"ת שוכן בתוכו וזה הוא השראת השכינה מדת כהן וצריך להביאו לפני משה להורות לפנייהם דרך ה' להיות משכן שיכול לשכון השכינה ביניהם עד כמה צריך תיקון מפני דרכי שלום שיוכל לבוא אל דרך ה' שנקרא שלום אמר ראשון כהן זה נקרא פרוש ממותרות ומתענגוי עולם כנ"ל ואחריו לוי בשירות ותשבחות לפני השי"ת ואחריו ישראל שיהיה עיקר מעשה אדם ותפלתו בשביל ישראל:

בפסוק ויכס הענן את האהל וגו' פירוש כי לכאורה אינו מובן הדבר שאנו עושין בשבת קודש שאז הוא הכל בעולמות העליונים ממש עולם הגשמות והי' מהראוי לעסוק כל היום רק בזמירות ותשבחות ולא באכילה ושתייה דברים הגשמיים מאוד אך מחמת שאז עת לעלות דברים הגשמיים להוציא הניצוצות הקדושות ולעלותם אל שרשם וזה אי אפשר בעת אחר בימי החול וזה פירוש ויכס הענן את האהל פירוש הענן נקרא הקליפות ואהל הוא השראת השכינה ולמה זאת כדי להעלות כנ"ל וזה פירוש ובהעלות הענן יסעו פירוש השי"ת מעלם וירידה זו היא צורך עלי':

בהפטרת פרשת ויקרא

אנכי אנכי הוא מוחה פשעיו. והוא תמיה. אנכי משמע נוכח אני בעצמי ואח"כ הוא משמע אחר אך האדם הוא חלק אלהי ממעל כמו מלכותא דארעא אם יש לשר איזה סימן כמו שטערין בצד ימין אזי יוכל ליכנס בהיכל המלך נמצא הולך אל המלך בכח המלך כך יש לאדם חלק אלהי ממעל וזה מעורר לאדם לעשות תשובה והכל בעז"ה והשי"ת מכפר לאדם כאלו לא היה עוזר לו כלל וזה אנכי אני בעצמי אצלך וגם אנכי מעוררך ואעפ"כ הוא מוחה פשעיו כאלו לא היה לו חלק בזה:

פרשת בהר

בילקוט זה לשונו ושבתה הארץ שבת לה'. זה שאמר הכתוב להנחיל אוהבי יש זה אברהם והנראה בעז"ה ע"ד הפסוק פותח את ירך ומשביע לכל חי רצון נראה לי השפל הפירוש לכל חי רצון כי יש לאדם תענוגים ותאות וחשק לעבודת הבורא ועיקר התענוגים ותאות הוא הבורא כי כל המחשבות וחשק לעבודת השם נקרא חי וזה משביע לכל חי רצון שלא יאבד מן האדם הרצון החי היינו התאות והחשק לעבודתו וזה פירוש הילקוט ושבתה הארץ שבת לה' זה שאמר הכתוב להנחיל אוהבי יש זה אברהם שעבד להשי"ת באהבה שנא' זרע אברהם אוהבי ושבתה הארץ היינו הארצות כל תענוגי תאות ארציות וגשמיות להיות שבת לה' ולהעלות למעלה במחשבות הקדושים היינו אם אדם יש לו רצון של חי לתאות השי"ת אזי נקרא אוהב השי"ת ומעלה בצויות הקדושות בכל הגשמיות וזה להנחיל אוהבי יש זה אברהם וק"ל :

פרשת בחוקותי

אם בחקותי תלכו ואת מצותי תשמרו. ופירש"י ז"ל אם בחקותי תלכו הרי קיום מצות אמור ומה אני מקיים ואת מצותי תשמרו שתהיה עמלים בתורה והוא תמוה מאוד שבכלל קיום מצות נשמע שיהיה עמלים כתורה והנראה בעז"ה לפרש דלא קשה מידי דהנה יש עור להקשו' על לשונות חז"ל דרמיה אהדי פ"א אמרו חז"ל אין לך בן חורין אלא מי שהוא עוסק בתורה ופ"א אמרו חז"ל הוי עמלים בתורה ונראה לתרץ דרך משל מהמלך דהנה יש שני בני אדם הבאים אל המלך והם חלוקים זה מזה מין אחד כשבא אל המלך לבקש ממנו איזה רבר אזי הדרך לעמוד לפני המלך באימה ובהכנעה גדולה כדרך שעומדין לפני המלך והמין השני הוא כשבא איזה בעל מלאכה ועושה מלאכה אצל המלך אזי הוא יושב בהרחבה גדולה על כסא ועושה מלאכתו כי אם יהיה עומד

בהכנעה אזי אינו יכול לעשות מלאכתו ובוה מתורץ הרומיא הנ"ל כי ידוע דאורייתא לבושין דקב"ה הוא והנה אם אחד יושב ועוסק בתורה אזי אין לך בן חורין גדול מזה ומי שהוא הולך בשוק ועושה משא ומתן ובוה צריך ג"כ לקיים בכל דרכיך דעהו אבל לזה צריך שימור גדול שלא לדבר שקר ושלא להונות את חבירו ובראיה ובשמיעה וזה עמל גדול וזה כונת חז"ל הו עמלים בתורה וזה כונת רש"י ז"ל אם בחקותי הרי קיום מצות אמור ומה אני מקיים ואת מצותי תשמרו מה צריך שימור זה שתהיו עמלים בתורה כמבואר ודק:

פרשת נשא

במדרש ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן הה"ד עורי צפון ובואי תימן הפיחי גני עורי צפון זה עולה ששחיטתה בצפון ובואי תימן אלו שלמים הפיחי גני זה קטרת נראה לפרש בעז"ה על פי מה שפרשנו ת"ל פידוש הפסוק ישלח עזרך מקודש פידוש כי לאו כל אדם זוכה שיוכל להתפלל כראוי להתקדש עצמו בתפלתו אך עכ"פ זהו הדרך הקרוב אליו אשר כל אדם היוכל לעשות בנקל שלאחר התפלה יחשוב לפני מי עמרת ופתחתי את פי לדבר דיבורים קדושים ואותיות הקדושים ועי"ז מרחם עליו הש"י ושולח לו עזר שוכל להתפלל וזהו פידוש הפסוק ישלח עזרך מקודש פידוש כשהולך מן התפלה וזה פידוש הפסוק ביום כלת משה כתיב חסד פירוש שהקטין את עצמו להתפלל לפני השי"ת ואף שמי לנו גדול ממשה אבל זה היה עבודתו שהקטין את עצמו שידע חסרונו ולזה אמר הפסוק ומשה עניו מכל אדם ועל זה אמר המדרש עורי צפון כשאני מאיד הצפוני זה היצה"ד שהוא מונע מלהתפלל כראוי וכנכון ע"ד הפסוק דבדי פיו און ומדמה חדל להשכיל להטיב וכשאני מצטער על זה זה עולה ע"י זה יש לו עליה ומהעליתו ובואי תימן זה שלמים הפיחי גני זה קטרת שתפלתו נחשבים כקטרת וכשלמים לפני המקום והוא אומר והקב"ה מקיים:

פרשת בהעלותך

למה הרעת לעבדך ולמה לא מצתי חן בעיניך וגו' להבין הענין שנכתב מצתי חסד אלף נראה בהקדם לבאר הטעם למה נכתב ויקרא אלף ועירא כי אלף מודה על בינה ע"ד אמדם ז"ל אלף בינה והנה משה רבינו ע"ה לא זכה להשיג שער החמשים ע"ד אמרם ז"ל כולם נתנו למשה חוץ מא' ומזה מדריק אמדם ז"ל חוץ מא' ולא נקטו כפשוטו משה לא זכה להשיג דק מ"ט ובזה יתיישב וזה פידש הפסוק שלפנינו ולמה לא מצאתי חסר אלף וזה יודה העדר התן בעיניך שלא נתנו לי שער הנון וזה חסרון האלף שאלו נתנו לי שער הנון הייתי יכול לשום את משא כל העם עלי והבן :

פרשת שלח

מבלתי יכולת במדרש אמר משה רבינו עליו השלום רבונו של עולם כי עין בעין נראה אתה מהו כי עין בעין מאזניים מעוין אתה אומר אכנו בדבר ואני אומר סלח נא נראה דבר מי יקום ועל זה נאמר ויאמר ה' סלחתי כדברך וגו' עכ"ל המדרש ולהבין הענין נראה ע"ד משל מלך בשר ודם צריך לעשות הנהגת נימוסי המדינה בשביל שלא יהיה איש את דעהו חיים בלעז ע"ד המשנה באבות הוי מתפלל בשלומה של מלכות שאלמלא מוראה איש את דעהו חיים בלעז ולכאורה מאי איכפת ל"י להתעבר על ריב לא לו אך מורא עולה על ראשו פן יגיע הדבר לעצמותו לאפוקי מלך מלכי המלכים הקב"ה אשר כל היכולת בידו אין צריך לעשות נימוסי המדינה בשביל מורא רק בשביל טובת האדם עשה הנימוסים ונתן להם את התורה וזה פידוש המדרש מאזניים מעוין כך אמר מדע"ה לפני הקב"ה מפני מה אתה רוצה לענוש את ישראל אם חטאו מה יפעיל לך ואם בשביל שיהיו מנוקים מעוון אני אומר סלח נא וג"כ יהיו מנוקים מעוון ונראה מי יעמוד מיד אמר הקב"ה סלחתי כדברך שנאמר סלחתי כדברך :

פרשת בלק

לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל. הנה קשה אצל יעקב כתיב און ואצל ישראל כתיב עמל אך הנה אמרתי על מאמרם ז"ל כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו אשר היצה"ר עושה עבירה לדבר קטן ונעשה כהיתר אבל אצל הגדול שיודע דרכו של היצה"ר רואה שדבר גדול הוא זה היצה"ר וזה כל הגדול מחבירו יצרו גדול שרואה שזה הוא עבירה גדולה וזה כונת הפסוק לא הביט און ביעקב אצל פשוטי בני אדם ולא ראה עמל בישראל אצל גדולי הדור אפילו עמל אשר הוא עושה לאדם עמילות בעבודת הבורא:

פרשת פנחס

ביום השמיני עצרת תהיה לכם במדרש זש"ה תחת אהבתי ישטגוני ואני תפלה והוא תמיה ונדאה בעז"ה לפרש דהנה השי"ת נתן לאדם הנשמה הקדושה שהוא חלק אלהי ממעל והוא בקרא אור כי נד ה' נשמת אדם ואורות מתחלקים לכמה אופנים יש אור פשוט ויש אבוקה שהוא גדול ויש ג"כ אש שהוא גדול מאוד ושאמרו חז"ל אבוקה במוצאי שבת להבדלה מצוה מן המובחר הטעם לפי שבמ"ש צריך להכין מאור השבת שהוא אחדות גדול על כל החול עד שבת הבא ובשבת הבא צריך להכין שיאיר אור משבת העבר ומשבת הזה ונעשה אבוקה מאור ה' שבתות על כל החול וזה פירוש המדרש וביום השמיני עצרת תהיה לכם משבת הראשון עד שבת הבא הוא יום שמיני צריך לעצור האור הקדוש על כל החול זש"ה תחת אהבתי ישטגוני ואני תפלה ודוק והבן:

פרשת מטות

בשבילי השפל משה יהודה ליב מבראד

במדרש איש כי ידור נדר לה'. זש"ה כי צל ימינו עלי ארץ פליאה ונראה לי השפל והגבוה דהנה ידוע אמרם

ז"ל נדרים סייג לפרישות פירוש לפרוש מן התענוגים עולם הגשמי ובאיזה אופן יוכל אדם לבוא לידי מדה טובה כזאת לפרוש מהתענוגים הלא אדם רגיל בתענוגי עוה"ז על פי שיזכור לעצמו יום המיתה כאומרם ז"ל אם פגע בך מנוול זה יזכור לו יום המיתה ואז פוסק כח התאוה ועתה המדרש מכוון היטיב איש כי ידור נדר לה' והאיך יוכל לבא לידי זה אם יזכור כי צל ימינו עלי ארץ:

פרשת דברים

במדרש אלה הדברים אשר דבר משה בעבר הירדן במדבר בערבה וגו' הלכה מהו לכתוב ספרים בכל לשון כך שנו רבותינו אין בין תפלין למזוזות ולספרים אלא שהספרים נכתבים בכל ל' והוא תמי' מה ענין זה אצל זה והנראה לבאר המדר' הוזה בעז"ה דהנה הש"י נתן לנו שכל רוחני שהשכל מראה אותנו להבין כ"ד ודבר על אופניו רק שהוא מלובש בגופים שהוא סתום רק התור' הק' שהוא עיקר התור' מרמו על יחידו של עולם אלא שהוא סתום שמלובש באותיות וז"פ המדרש אלה הדברי' אשר דבר משה בעבר הירדן במדבר בערבה היינו במדבר מרמז מה שעשו שאמרו מי יתן וגו' בערבה בשביל ערבה שחטאו בבעל פעור הנה הרמזים האלו מלובשים באותיות הקדושים והטהורים לכן אמר המדרש הלכה מהו לכתוב ספרים בכל לשון שאותיות גופא לא באו אלא לרמוז הלכך אין חלוק אם כתב לשון הקודש או בשאר לשונות ואמרו שהאמת כך שנו במתניתין אין בין ספרים לתפלין ומזוזות אלא שהספרים נכתבים בכל לשון לאפוקי תפלין ומזוזות שהוא דבר עשי' שצוה השי"ת לעשות תפלין וכו' ולכן צריך דייקא ל' הקודש והבן:

פרשת ואתחנן

אנכי ולא יהיה לך אם ישמור אנכי אזי לא יהיה לך כלל לא נשאר לך שום תנועה רק הוי יודע אשר הכל הוא מהקב"ה:

הפטרת ואתחנן

אל מי תדמיוני ואשוה קדוש וגו'. והוא תמי' אף שרש"י ז"ל פירש שהוא לשון בתמי' מכל מקום פשט הכתוב משמע בפשטות והנראה בעז"ה לפרש על פי פשוט על פי חקירה למשל שיחשב איש פשוט נגד המלך הוא חלוק גדול ואם יחשב נגד המלך איזה שרדה ושלטון נגד המלך הוא ג"כ חלוק גדול אך אינו כל כך כמו החלוק הנ"ל ואם יחשב נגד הדוכס אזי הוא קרוב יותר מהשני למלך ועיקר כל מה שהשרדה הוא יותר גדול הוא קרוב ביותר נגד המלך וזה במלך בשד ודם שיש קץ למלכותו אבל אצל השי"ת ב"ה וב"ש שהוא אין סוף לאחדותו נמצא השרדה והדוכס והאיש פשוט הכל שוים אצל המלך שהוא אין סוף איך שייך לומר כנגד זה הוא קרוב יותר הלא הוא אין סוף ואין מי שיוכל להשיג מלכותו וזה פירוש אל מי תדמיוני ואשוה וגו' ד"ל אם תדמה גדולתי נגד השרדה גדול או קטן ואשוה לך הוא חד חלוק שאין שום אחד מהם קרוב יותר מהשני נגד השי"ת שהוא אין סוף לגדולתו וד"ל:

פרשת ראה

במדרש עשר תעשר וגו'. זה שאמד הכתוב לך ה' הצדקה ולנו בושת הפנים וגו'. על פי משל ימי הפורים לא בטלין פורים שולחין מנות ודרך עניים ששולחין לעשיר איזה דבר קטן מאוד בכדי שיזכיר לעשיר שישלח לו איזה נדבה כן אנחנו כל העבודות שאנו עושין להשי"ת הוא דבר קטן לערך השי"ת אין סוף ב"ה וב"ש וגם הצדקה עשר בשביל שתתעשר וזה לך ה' הצדקה מה שאנו נותנין צדקה זה בשביל שיתן לנו הש"י שפע ולנו בושת הפנים כנ"ל:

פרשת תבא

יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים. וקשה הי' לו לכתוב מן השמים. אך הנה כשהשי"ת ברחמיו עווד לאדם ומעורר לאדם במחשבות קדושות אזי באותו שעה ממילא

ברכת ה' ונמצא מוצל מכל דבר רע וזה פירוש הפסוק יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים דהיינו עם מחשבת גדולתו של שמים דהיינו שעשר ספירות שהוא גדולת הבורא של שמים יהיו בעיניך תמיד במחשבתך ובוזה יפתח לך את אוצרו הטוב לתת לך מטר ארצך בעתו דבגדלות שמים לבד די לך להודות להשי"ת בכל לב ונפש מאוד ועזות הוא להמתין מלהודות ח"ו עד שיראה גדולת הקב"ה יותר דהיינו גדולת שרפים וחיות ואופני הקודש ויובן על פי משל כמו מלך שריחם על שבוי אחד והוציא אותו מבית אסורים ומראה לו קצת גדולתו ואם כן לגבי זה השבוי שהי' כל ימיו בשבי' החיוב גדול לפאר להמלך מאוד מאוד דלגבי זה השבוי זה הקצת גדול מאוד וגם מחויב השבוי הזה להודות להמלך מאוד על גודל הטובה שעשה עמו שהוציא אותו מבית האסורים ועזות גדול הוא אצל השבוי להמתין לפאר להמלך עד שיראה יותר גדולת המלך :

פרשת נצבים

אם יהי' נדחק בקצה השמים משם יקבצך. איני יודע פי' הראשון של בקצה השמים אבל הפירוש הוא כך שהאמת הוא האדם צריך תמיד לראות גדולתו של הבורא נמצא יראה תמיד שפלותו ויראה תמיד בעיניו שהוא קטן שבכולם ולא יוכל לומר שום גנות על חבירו אבל איש שאינו מושכל רואה תמיד גדלות שלו ושוכח גדלות הבורא ואינו שוה לכל נפש וטועה וסובר שהשמים שרואה מרחוק הוא קצה מחמת שכחה מגדלות הבורא יתברך רק שהשי"ת הוא מלא רחמים וחסדים הגדולים שרואה תמיד שיוליכם בדרך הישר ולחזור מדרכי העיקוש וזש"ה אם יהי' נדחק בקצה השמים שכך תהיה סובר מחמת שכחה וטעותו אשר השמים הם בקצה מכל מקום משם יקבצך וד"ל :

תהלים

תאות ענוים שמעת. מי שהוא דבוק בהשי"ת זה נקרא עניו כי הוא יודע האמת שפלותו וקטנותו ויודע שאינו עובר

להשי"ת כראוי וכנכון למלך גדול ואף שלפעמים יש לו חשק גדול אחר כך נשכח ממנו ומשתכח ממנו זה החשק מפני עסקי הגשמיות אשר מכמה סיבות מכבה החשק והתאווה להשי"ת אך השי"ת ב"ה רחום וחנון הוא מצרף ומאסף ומקבץ יד על יד כל התאוות שיש לאדם להשי"ת וזה תאוות עגוים שמעת לשון וישמע שאול את העם תכין לבם תקשיב אזנך :

מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך נגד בני אדם. נראה כי עיקר השלימות שצריך האדם לדמות כאלו אחד קורא לו לך עבוד את ה' ואם אוכל או שותה או שאר דברי רשות צריך לדמות כאלו אחד קורא לו מה לך נרדם קום קרא אל אלהיך ומי שהוא צדיק גמור אזי מרוב הרגל לעבודת הבורא נעשה טבע ואז הוא מרגיש הקדושה וזה מה רב טובך אשר צפנת ליראיך זה יצר טוב שצפון לצדיקים וליראים ומי שהוא דבוק בהשי"ת זהו פעלת לחוסים בך נגד בני אדם פירוש אצלו הוא כמו פעולה :

נר לרגלי דברך ואור לנתיבותי נשבעתי ואקימה לשמור משפטי צדקך. המשך הפסוקים ועוד מה זה נר לרגלי הלא גם לכל הגוף צריך האור ועוד הלא התורה אור כי נר מצוה ותורה אור אך על פי פירוש בעל המחבר איש אלהי ומופת הדור מוהר"ר יעקב יוסף אב"ד דק"ק פולנא על פסוק פלס מעגל רגלך וזה לשונו פלס מעגל רגלך בכל מעשה ועובדות אם לא עשית זאת עם איזה פני' בלתי לא טובה ח"ו והיינו שאינך עושה למען השי"ת רק למענך וזה רגלך כמו ויברך אותך לרגלי ודפח"ח וזה פירוש הש"ס למדני כל התורה כשאינו עומד על רגל אחד היינו למען אחד המיוחד היינו הבורא ב"ה וב"ש ואם עושה הכל למען השי"ת אזי יוכל לעשות להיות צדיק גמור ולקיים כל התורה וסימן לדבר אם אדם עושה הכל למען שמו הגדול או ח"ו למענו מה דסני עלך לחברך לא תעביד אם אדם נוהג במוזגו נגד חבריו כמו נגד עצמו זהו סימן מובהק שעושה רק למען שמו הגדול ובאם לאו ח"ו אזי אין עוד למען שמו הגדול רק למען עצמו אף אם לומד או מתפלל צריך שמירה גדולה שלא לעשות למען עצמו רק למען שמו הגדול וזהו נר לרגלי דברך היינו שעשיתי ח"ו למעני ואור

לנתיבתי להיות לי תענוגים וכבוד בזה העולם בכל מקום
 בואו להיות לי שם טוב וזה נשבעתי ואקימה לשמור מצותיך
 כמו שאמרו חז"ל נדרים סייג לפרישות לזאת נשבעתי לשמור
 משפטי צדקך לא כצדקי לחוד :

שרים רדפוני חנם ומדברך פחד לבי. שמעתי על הפסוק מפי
 אדמו"ר הגאון האמיתי מופת הדור מוהר"ר שמואל
 שמעלקי אב"ד דק"ק ז"ש והמדינה האדם שדומה בעיניו
 שהוא מתפלל תמיד בכל יום שלש תפלות ואשר יאהב ה' יוכיח
 ורצונו להודיע להאדם שאין לו יראה מפניו כלל מה עושה
 השי"ת ב"ה מגרה בו איזה סיבה להפחיד אותו באיזה סכנת
 נפשות או להזיק בממונו ולוקח כל אשר לו אזי אותו האיש מלא
 פחד ורתת ואימה ואז הוא מזכיר את עצמו שלא היו לו מעולם
 בשעת התפלה אימה ופחד ורתת זה שיש לו עתה ואז מקבל עליו
 שיהיו לו אותה אימה לפני השי"ת ב"ה אבל דוד המלך ע"ה
 הוא מן המרכבה עליונה והוא בודאי יש לו אימה ופחד לפני
 השי"ת יראה עילאה ויראה פנימיות לזה אמר רבש"ע שרים
 רדפוני חנם כי מדברך בלאו הכי פחד לבי ודפח"ח :

עוד שמעתי מהרב הקדוש החסיד המפורסים מוהר"ר אלימלך
 זצללה"ה בדרך אחרת ומתחלה אמר על פסוק זכרנו
 את הדגה אשר נאכל במצרים חנם כי הדגי' מורים על אהב'
 שפרים ורבים ואהבה מורה על דבר שלם חנם כי אם מי יאמר
 לאחד שיאהב אותו אם יפחד אותו באיזה יסורין אעפ"כ אינו
 יכול להפחיד אותו כדי לאהוב אותו בלב שלם אך אהבה
 מורה על שהלב חושק לאהוב לאדם בפרט להשי"ת ב"ה מי
 שמכיר גדולות הבורא ית"ש אזי מעורר אותו לאהוב בלב שלם
 ואהבה שבא אחר היראה הוא יותר חזקה כי הוא עם הבושה
 והכלל אצל אדם העיקר אהבה ויראה כי המה מושכין לאדם
 לעבוד אותו ית"ש והמה נקראים שרים ולזה אמר שרים רדפוני
 חנם אהבה ויראה והמה בתנם לא מחמת שכר ועונש כי מדברך
 דק מדברך פחד לבי מאותיות התורה מן הדברים שאדם מדבר
 דברך צריך להיות ירא מפניהם וזה זכרנו את הדגה אשר נאכל
 במצרים חנם זה אהבה שהיו ישראל עובדין מרוב אהבה כי לא
 היו מחויבים בדבר שעדיין לא נתנה התורה להם :

ועל הפסוק הוי חכמים בעיניהם ונגד פניהם גבוניים. כי החכם עיניו בראשו כי ראשית חכמה יראת ה' וזה חכמים בעיניהם בעיני שכל שלהם המה עושין תפלות לבטל גזירות מן העולם וזה אשר הגבר אשר תיסרבו יה ומתורתך תלמדנו כי הצריק הוא מוכיח ומיסר את הקב"ה וכי זה יפה שישראל נתונים בצרה ח"ו. ומבטל הגזירה וזה אשרי הגבר אשר תיסרבו יה. והוא מוכיח להשי"ת ב"ה וב"ש ומתורתך תלמדנו כי אתה מגלה לנו זאת באמריך ותגזור אומר ויקם מי מושל בי. צדיק: **בלבי** צפנתי אמרתך למען לא אחטא לך ברוך אתה ה' למדני חקיך. הכלל כל הגרול מחבירו יצרו גדול ממנו והנה כשאדם לומר תורה הוא מלא פחר מפני היצה"ר אך מה שאדם עושה בהסתור היינו אף שמלאך אינו יורע אזי אין יצה"ר שולט בו כלל כי אינו יודע על מה לעמור נגדו וזה שייך במחשבה ובלב וזה בלבי צפנתי אמרתך למען לא אחטא לך שהיצה"ר אינו יודע על מה לעמור נגדי וזה ברוך אתה ה' למדני חוקיך וק"ל:

הודו לה' כי טוב כל"ח השמים שמים לה'. והארץ נתן לבני אדם אין קורין לאור הגר שמא יטה אמר ר' ישמעאל אני קריתי והטיתי ולכשיבו' אליהו ולכשיבנו' בית המקדש במהרה אביא חטאת שמינה:

השורש הדבר כך הוא שהתורה נקרא שמים וארץ כי שמים נקראים הפנימיות שהוא אור התורה הרחובות שבה וגשמיות התורה נקרא ארץ והטעם שהתורה נקרא שמים כי התורה נקרא אש ומים כמו השמים וזה רמז בפסוק לא בשמים הוא כיון שהיא עצמה שמים היא אינה בשמים ולא מעבר לים הוא כיון שהיא בעצמה נקרא ים התלמוד וחכמים תקנו לקרות בתורה בב' וה' כי בתורה שאנו קורין אנחנו משפיעין תענוג וחדוה להבורא ב"ה וב"ש ע"י האור של התורה וע"י גשמיות התורה אנו ממשיכין שפע וברכה להעולמות דהיינו כל הצטרכות עוה"ז בני חיי ומזוני כי הצדיק כשעוסק בתורה עושה ב' פעולות עם האור התורה ועם גשמיות התורה אבל אם ירצה הצדיק להמשיך שפע עם האור התורה היינו לדיק עצמו באור התורה וימשוך שפע להעולמות אזי מטה החסד לעולם כי

בחסדים יש ג"כ קטנות וגדלות גדלות בחסד נקרא שהחסד הולך להכל ואינו מבחין כלל בין טוב לרע וזה נקרא גדלות אבל קטנות נקרא חסדים שאינו הולך כ"א להגונים והצדיק שמדבק נפשו באור התורה אזי גורם גדלות החסדים ומטה כלפי חסד אפילו לבלתי הגונים וזה אינו נכון לתת חסד אף למי שאינו הגון שצריך הוא לעשות אותו בעל תשו' שכיון שנותן לו שפע צריך לעשות אותו הגון לכך וזה פי' הגמ' אין קורין לאור הנר וכו' נשמט :

פירוש בזמירות

אל תוך בתיכם להניח ברכה. שלכאורה נראה שהוא לשון ברכה לבד. אבל הפירוש הוא שהוא ג"כ לשון צווי שיזהר האדם להניח ברכה אל ביתו היינו הגוף שלא למלאות כריסו ח"ו ולומר שהוא עונג שבת רק להסתפק עצמו במעט אוכל קימעא ומתברך במעיו ועל ידי זה יוכל לשמוח ולא ישאר כאבן דומם על ידי אכילה הגסה :

מסכת אבות

דע מה למעלה ממך. פירוש תמיד אתה צריך לידע שבחינת מה עדיין הוא למעלה ממך דהיינו שהיא רחוקה ממך : **יפה** שעה אחת בתשובה ומעשים טובים. והוא תמוה ונראה בעז"ה לפרש ואגב נבאר עוד הגמרא דאיתא במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד מאי קאמר לישון עומדים הוה ל"י לומר לישון הולכים הנה הבעל תשובה מבקש תמיד להבורא ב"ה וב"ש שיתן עליו תמיד השגחתו מחמת שהוא טעם מקודם טעם איסור וירא שלא יסור מעליו השגחתו אפילו רגע אחת שלא יחזור לסורו ח"ו ולכן הוא מבקש תמיד להשי"ת שלא יתן לו הבחירה בידו אלא שלא יסור מעליו השגחתו אפילו רגע אחת אע"פ שאם

השי"ת יתן לו הבחירה בידו אלא שלא יסור מעליו השגחתו אפילו רגע אחת אע"פ שאם השי"ת יתן עליו השגחה אין חלק לעוה"ב עכ"פ מוטב לו שאין לו חלק לעוה"ב משיתן לו השי"ת הבחירה בידו מחמת שהוא ירא שמא ח"ו יחזור לסורו ולכן נקרא בעל תשובה עומד כמו מלאך הנקרא עומד אבל הצדיק שהבחירה בידו יכול לילך ממדרגה למדרגה ונקרא הולך וזה פירוש הש"ס במקום שבעלי תשובה עומדין מחמת שאינם רוצים לילך עם הבחירה שלהם שיראים כנ"ל אין צדיקים גמורים יכולי' לעמוד מחמת שהצדיק רוצה לילך עם הבחירה שלו מחמת שלא טעם טעם איסור אינם יריאי' ויכולין לילך ממדרגה למדרגה וזה פירוש המשנה יפה שעה אחת בתשובה שיתן הקב"ה השגחה תמיד מליך עם הבחירה שלו אפילו רגע אחת כנ"ל מקורת רוח לעוה"ב כנ"ל ודו"ק: **להדבק** בנשמה היינו להניח החלק שיש בו לתוך הכלל לאין סוף וזה נר מצוה ותורה אור אם נר היינו הנשמה שנקרא נר ה' נשמת אדם אם נר הנשמה מדבק עצמו לא"ס אזי תורה אור אזי נראה הבהירות נהאור של תורה: **אמר** ר' אחא בר חנינא כל המבקר את החולה נוטל אחד מסמ"ך מחליו וקשה אם נשאר לו נ"ט חלקים לא די לו רק הפירוש הוא כך כי ידוע שכל אסורים בטלין בס' וא"כ אם יהיה כל הסמ"ך חלקים יוכל ח"ו החיות שלו לבטל בס' ואם נשאר רק נ"ט חלקים אין כח לחלקי' לבטל את חלק החיות:

מבוא היראה ואופן קניתה

- א** אין מגיעין אל היראה אלא עד שתשפיל ערכך קודם ותהבל כל עניני עולם הזה:
- ב** תצייר לפניך השמים ושמי השמים הארץ וכל אשר עלי' הימים וכל אשר בהם וגודל קומתם ורוחב שטחם:
- ג** אין מגיעין אל מה שיש אצל השם אלא על ידי התפלח בירא' ואהב':

- ד תמליך את השם על כל הנבראים ותבטל מציאותם נגדו וכולם יכרעו ויפולו ויאחזם רעד וחלחלה לעבדו שכם אחד :
- ה תזכור מעשה אברהם יצחק ויעקב משה וכו' ומעשה הצדיקי' :
- ו אם כה תעשה יבוא בלבך אהבה ויראה וחשוקה עד שתבוא להתפשטות הגוף מעל הדעת :
- ז איך תרצה שתעמוד להשם ביראה ואהבה אם כל היום הוא שכוח מלוח לבך :

מבוא התפלה

- א בין וראה ביאור התפלה בעת התפלה ותלהט נפשך להשם :
- ב אם תבטל מציאתך להשם לגמרי בעת התפלה ודאי שלא תשכח כל היום אותו :
- ג אם בעת התפלה אתה ממליך השם עליך ועל כל הברואים וביום אתה עובר על סייג ותקון דרבנן תדע ששקרת בתפלה ומן השפה ולחוץ דברת :
- ד איך תרצה שתעבוד להשם ביראה ובאהבה אם אינך יודע למה ומפני מה תירא ממנו ותאהוב אותו :
- ה אוילים מדרך פשעם ומעונותיהם יתענו את גופם בצומות ובמקוואות קרים מאוד :
- ו ומה תועיל בעיניך אם אינך יודע למה אתה עושה כן ובשביל מי אתה עושה :
- ז אם תכבוש כעסך הלא טוב לך מאלף תעניתים :
- ח אם אתה שומע חרפתך ואינך משיב הלא טוב לך מאלף עינים :
- ט אמנם דע את אלהי אביך מצד פעולותיו הגדולים והעצומים ומצד הקבלה האמיתיות :
- י אם נפשך בטוב תבין את אלהי אביך וגדלות השם ורוממותו מצד פעולותיו הגדולים והעצומים ומצד הקבלה האמיתיות או תבין איך לירא מפניו :

- יא** ואם אחר שהבנת מה מגדלות הבורא ורוממותו הבנת שבימים הראשונים הלכת בדרך לא טוב או טובים הם הענוים וע"פ תקנת חז"ל :
- יב** ואם התלהטות בעבודה בא לך מהכנה רבה שקודם התפלה וכמו כן מכח דיבורך תיבות התפלה וגודל השערך ע"י גדולות השם ורוממותו מה טוב ונעים :
- יג** אמנם לפעמים ההתלהטות בא אצלך מעניני עוה"ז ואתה מדבר התיבות באותה הלהטה ולך ידמה שאתה מתפלל באהב' ותשוקה :
- יד** הוי אחי כמה כסילים שגו בזה וכמה רחוקים מהשם המה עדיין :
- טו** יש צדיקים צועקים בתפלה על כי מבינים מאוד גדלות השם ורוצים להביא ולגלות אדנותו בזה העולם וצועקים בדרך הנביאים :

הנהגה בעבודה בעת נפילת המוחין

- א** כבר היו בני אדם שעברו להשם כל ימיהם ולבסוף נסגו אחור מעבודתם ויצאו חנם אין כסף לעבודתם :
- ב** אמנם שבע יפול צדיק וקם :
- ג** אם נפלת בעבודה זכור הימים הראשונים שהיה מאירים עיניך :
- ד** עין בעין ראית גדולת הבורא ורוממות ולמה חשך עתה עיניך.
- ה** וודאי זה אינו אלא או מפאת עביות וסיבות החומר שעדיין לא הפשטת את עצמך ממנו לגמרי :
- ו** או כדי שתבין בינה יתירה בעבודתו יותר מבראשונה :
- ז** אמנם הזהר מאוד בעת שהשלהבת והלהיטה גיטל ונכבה ממך שלא תנהג בקלות ראש ח"ו ותכשול בעבודה :
- ח** הנפילה אצל הצדיק בעבודתו היא אינה מפאת עביות החומר חלילה אמנם מפאת חסרון השמחה אצלו ובטלו הרגשת אהבה והיראה ממנו :

- ט** אם בטלה אצלך הרגשת האהבה והיראה תעורר אותה אל עניני עוה"ז עד שתחפץ ותיקח אותה לעבודת הקודש :
- י** ואמר איש קדוש חשבתי דרכי בעניני עוה"ז ואשיבה דגלי אל עדותיך על ידי זה :
- יא** אמנם זה בצדיק טרוד ולא באיש ההמוני כי יעורר עצמו אל עניני עוה"ז ושם ישאר ח"ו :
- יב** נמנו וגמדו שהתרחקות מהשם ועבודתו הוא בא מעביות החומר והתגברות על נפש השכליות וטרדתו בתאוותיו ובעסקיו הגופניים :
- יג** אם מעט התחיל ליכנס בעבודה יפתחו לך שעדי אודה בארובות השמים :
- יד** ואמר איש קדוש טעמו כאדם הטועם מאכלו מעט וראו כי טוב הם :

הנהגת השמחה בעבודה

- א** אם קטן אתה בעיניך ממקום גבוה וקדוש נתצבת :
- ב** השמחה בעבודה יורד על גודל אמונתך בהשם :
- ג** אם יגבר עליך השחור' מאוד יקל לך לעבור על כל התורה :
- ד** אם נחלט בדעתך שעוה"ז לא נברא אלא שעל ידו תגיע נפשך אל מנוחת עולם א"כ מאיז יבוא לך הגברת השחורה :
- ה** אם נחלט בדעתך שאתה עבד מלך גדול לו דומיה תהלה מה מאוד יש לך לשמוח :
- ו** המות מה מאוד דע ומד הוא אל הדשעי' אמנם מה מאוד יקר הוא להשם בדיאת המותה למען חסידיו כי על ידו יגיע אל מנוחת עולם :
- ז** העוה"ז הוא ענין נכבד מאוד למסתפקים ממנו כדאוי ולמתנהגים בו כשודה ובו ישיג אדם חיי עוה"ב והשראת הנפש כי נקרא עולם המעשה :
- ח** לכן אין לאדם לההביל עניניו ואם יקרך ח"ו מה מהצרות אל תאמר גואש כי עוה"ז אין בו ממש כי לא כן הוא :
- ט** אמנם פשפש במעשיך וסוד מדע לבך ואז ידחם השם :

י וכבר חרה אף איש קדוש על איש שמת לו בן ולא הוריד עליו דמעה אחת:

מבוא המדות טובות ואופן קנייתם

- א** הסר כעס מלבך כי כעס בחיק כסילים תנוח:
- ב** מענה רך משיב חימה:
- ג** השתווה ברע וטוב כי גר אתה בארץ:
- ד** אנחה משברת גופו של אדם:
- ה** למה תדאג על עולם שאינו שלך:
- ו** כבר אמר השם בזעת אפיך תאכלם לחם:
- ז** נכון תהיה ליום צרה ואל ירך לבבך כשיבוא ח"ו ר"ל:
- ח** זכור תזכור דברי איש אלהי ואנחנו מה ודברי הכתוב וכל דיירי ארעא וגו':
- ט** קלון והפרת אחיך סבול כי מה אתה ומה חייך:
- י** זכור תזכור כי מאת המקום הוא ותחת המיתה כי מאן דנחית מדרגא קרי ב"י וכו':
- יא** ואמר איש קדוש לאיש שחרפו וגדפו השם ישלם שכרך עבור שקרעת גזר המיתה מעלי:
- יב** אין גדר בפני הטומאה כעצימת העינים:
- יג** מה יתרון לבעל הלשון אין גדר לחכמה כשתיקה:
- יד** טוב הבטחון עם התפעלות:
- טו** טוב הפרישות עם הבריות:
- טז** ואמר איש קדוש היה לעם במעשיך מול אלהים ונגדו אמנם ואתה תעלה את הדברים הגשמים אל אלהים:
- יז** הוי מתון אם מתון תהי' לא תתחרט לעולם:
- יח** אין כסיל כמתחרט על מה שעשה:
- יט** מתון מתון ת' זהובים שוין:
- כ** לכל יש מקום במקומך יושיבך ומשלך יתנו לך אדם נוגע במה שמוכן לחבירו:
- כא** אין אדם משתרך בחבירו אלא או מזל גורם או מרוע המעשים או מפאת הבחירה:

כב אם במעט התפעלות תוכל לפרוק עול חברך מעליך טוב אמנם לא תשתרר ואל תתחרחר ריב ברוב התפעלות כי אולי מזל גורם ומי ישדר המערכות אם לא השם :

כג אמנם השכם והערב לבהמ"ד ותפל תחינתך לפני השם והתקן מעשיך והוא יעשה מה שיודע מה שטוב בעבורך :

כד אם לא טוב בעיניך מעשה חברך ראה אם מעשיך אצלך מתוקנים או גם את חברך למוד והוכח :

כה ראה חיים עם האשה אשר אהבת וזכור כי ממעיך יצא אדם אשר בו יתנן חלק אלהי ממעל ויאחוזך רעד ותלחלה להקל מעשיך בעת הזיוג :

כו כח הרוחה בגוף ובנשמה לימוד האפיקורסת :

כז אם יקל לך כח הרוחה בגוף יקל לך מאוד כח הרוחה בנשמה :

כח אין חדש תחת השמש כבר היו לעולמים כבר היו בני אדם שלא פסקו פומם מגרסא ושמו לילות כימים ואף לזה לא טעמו טעם יראת שמים :

כט אמנם לימוד התורה על דעת שתדע פידוש וביאור התרי"ג מצות וכל תקנות וסייג דרבנן ולא למענג לשם פלפול :

ל אחד שבררת ביאור התרי"ג מצות וסייג דרבנן יכול אתה לעסוק בפלפול של תורה ליפותה ולהלבישה בתכשיטין נאים והמה כתרים לדאשך לעולם הצפון :

לא ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה :

לב אם אין אתה אוהב נאמן לישראל עדיין לא טעמת טעם יראת השם :

לג אם אתה מאמין שנשמתך הוא חלק אלהי ממעל א"כ כל ישראל המה אחד ולהיפוך ח"ו מקצץ בנטיעות ח"ו :

לד דאה גם דאה לעורר רחמי השם על ישראל בכל עת ובכל רגע :

לה יוכל להיות שאדם יהי' עובד השם קודם בא הגיסיון ואחר בא הגיסיון יסוג אחור מעבודת השם :

לו אמרו הקדמונים לא יבחן החכם אלא אחר הגיסיון :

לז אם בני אדם קמים עליך ואתה נסוג אחר מהשם עבודם :

לח בוודאי קודם שקמו עליך היית רחוק מהשם :

לט אם אתה מאמין ומחליט בדעתך שדעות וטובות הכל מהשם
ודבר לא געשה זולתו:

מ מהנמנע שיהיו לך דאבון נפש ודעיון רוח על דבר שגעשית
שלא כדצונך:

מא אם אתה מאמין ומחליט בדעתך שלא כדעתך ברא הקב"ה
את העולם רק לכבודו:

מב מה מאוד כל מה שיש בכחך לעשות למענו מוכרח אתה
לעשות:

מג מבשרי אחזה אלהי אם אתה להוט אחד איזה דבר תאווה
גופני ודאי לא תשקוט ולא תנוח ולא יקח לבך לאכול
ולשתות אמנם לתאווה תבקש:

מד אם כן הוא באמת אתה להוט אחד איזה עשיות התשובה
ועזיבת החטאים והחרטה גמורה ודאי לא יהיו לעול עליך
הענוים כי מעצמך לא יקח לבך לאכול ולשתות ושאר
תאות הגוף:

מה אם הענוים המה ער"ו מה טוב ומה נעים הכסיל בחשך
הולך:

מו יש אנשי בליעל בוטים כמדקדת חרב ללבם על הצדיקים
ועל החסידים:

מז אמנם אחי אל יפלא בעיניך אם אשד באשתו אמרו חז"ל
שעיניו כיהות מלדאות גדולת ודוממת השם ק"ו באשת
חבירו:

מח אם לא היתה מחלוקת על הצדיקים וחסידים היתה בטלה
לגמדי הבחירה לכן המסית מתלבש באיש לא טוב שיחלק
עליהם:

מט התבודדת לפחות על ב' שעות והתבוננת בהם איזה דרך
ישרה שיבוד לו אדם הוא קוטב דרכי העבודה וזולת זה
לעולם תהי' רחוק ממנה:

נ עשה את העוה"ז טפל ועבודת השם עיקר:

נא אם כן יחלט בדעתך עין בעין תראה גדולות השם:

מבוא האמונה

- א לב אטום אינו רואה את גדולת השם ורוממות השם :
- ב חיבור באנשים התעתועים ואפקורסים מרחיק את האמונה :
- ג ראה שפלות עצמך ויאירו עיניך ברוממות השם :
- ד סלק את עצמך מזה העולם ויאירו עיניך דברי חז"ל כמסמרות גטועים במאמרם :
- ה אם יסיתך החומר לעשות הרע הרגז עליו :
- ו אם ישאלך הלא הוא מאהבת המועיל והערב :
- ז קרא את שמע וגו' ה' אחד והוא הזהירנו על זה :
- ח ואם יכנס עמך בחקירות להתפלסף עמך להראות מופת ה' אחד והקדמתו :
- ט תזכור לו את יום המר ויוקטן ויושפל ערכך בעניך וימאס העולם אצלך ועין בעין תראה מופת חותך :
- י וגזרו גימוס המדינה מי שמכחיש המפורסמות הוא מכת המשוגעים :
- יא והגה חזור על כל הנסים והגפלאות שנעשה אתנו מבראשית הבריאה עד היום ויאירו עיניך :
- יב זכור תזכור גדולתו ורוממותו בזמן שהי' המקדש קיים על מכונו :
- יג אתה לא תכחיש המפורסמת שלא חרבה עירנו ונפלנו מגדולתנו רק עבור חטאינו ופשעינו :
- יד אתה רואה בכל יום הצדיקים גענים בתפלתם ונעשה רצונם :
- טו אברהם בן גח כשמת גח והוא סיפר לו כל מעשה המבול ברשעים מפני רוע מעלליהם אך הוא נשאר מפני טוב מפעליו :
- טז השמים ושמי השמים הארץ וכל אשר עלי' אם בטוב תעיין תראה שלא נבראו אלא לצורך האדם :
- יז אם כן הוא וודאי המה מעשי אומן וחכם גדול אשר בכוונה פעל כל אלה למען האדם :

יח ואמר איש קדוש כשנתרפאתי מן החולי ע"י רפואות ושרשי עץ ועצי ארץ הכרתי שעולם ומלואה להשם הוא והכל ברא למען האדם :

יט הוא מן הגמגע ולא אצטייר אצל כל גפש משכלת שיברא הארץ וכל אשר עלי' הימים וכל אשר בהם שכל המה לתועלת אדם וכמו כן גברא האדם בחכמה גפלאה אשר גלאו כל החכמי הטבע להשיגה שכ"ז יהיו למען שאר' יעש' כל חפצו בעוה"ז וישיג את תאוותו :

כ השם עושה רצון יראיו אף בלי תפלה אמנם העולה על מחשבת' לבד :

כא ואת שועתם על אחרים ישמע אף שאינם ראוין :

כב ואמר איש קדוש פעם א' הוצרכתי ספר א' ולא יכולתי לבא אליו אחר ימים באה אלי במתנה :

כג אם אפשר שימצא אדם בעולם אשר לא תוכל להשיג דעתו כי הוא רחבה מדעתך ומעשיו אצלך פלאי' וגשגבי' על כי לא ידעת טעמו :

כד א"כ איך תכנוס לחקור במופלא ממך בחקירות ובקשות על בריאות העולם למה לא גברא בזמן המוקדם :

כה אם בערה בך כח התאוה זכור מי יסד בך כח התאוה הלא השם ותירא ותפרוש מיראה :

מכתב מהרב הצדיק רמ"ל

עוד הצננו העתקה אות באות מגוף הכתב של הרב הצדיק נ"י
 ע"ה פ"ה הקדוש מוהר"ר משה יהודה ליב מסאסוב זצלה"ה
 הנכתב במוצאי שבת י"ב מרחשון תקנ"ו :

לכהנים ולוים וישראלים הרבנים המופלגים היראים ושלימים
 כל חד לפום מעלתו נרם יאיר ויופיע :

אנכי השפל והנבזה בא כמשיב מפני הכבוד ומפני הידאה.
 מפני הכבוד אשר מי אנכי הקטן שבקטנים מעולם לא
 יראתי מפני אדוני האדונים ואם לא חטאתי רק זאת שאני אומר
 מאה ברכות בכל יום בלא יראה ופחד אשר בעוונותי הרבים
 אני מכעיס להשי"ת ב"ה וב"ש מאה פעמים בכל יום אוי לי
 ואוי לנפשי מה שאני פוגם בכל יום בלא זה ובלא זאת אשד
 אם אין יראה אין כלום אזי אני מחויב לקיים בעצמי מאוד
 מאוד הוי שפל רוח בפני כל אדם. אדם יראה לעינים ואלהים
 יראה ללבב צדיק הראשון בריבו וגו' ואין העולם מתקיים
 אלא על מי שבולם עצמו בשעת מריבה לזאת שפל כמוני טוב
 לי לסתום גרוני רק לבקש מאחינו בית ישראל להיות שלום
 בעולם אם אין שלום אין כלום אפילו ליצא ולבא אין שלום
 מפני הצר זה היצה"ר כפירוש רש"י וזה החבלי משיח ממאן
 דנפיק ועייל והמה הת"ח וגדולי הדור דהס"מ זרק חיצים
 ובליסטראות לעשות קטגוריא בין ת"ח ואנשי מעשה יראים
 ושלמים אוי לאזנים שככה שומעת שמיח צדקינו סובל צירי
 חבלי לידה מהמקבלי לה"ר והולכי רכיל וברית כרותה ללה"ר
 שתתקבל על הלב כמ"ש בספר הקדוש עמק המלך פירושו מי
 שנצוצי נשמתו מלב אדם הראשון דהיינו כתרי ראשי הדורות
 הנקראים גדולי הדור שהם סוד מרכז קוטב נשמת אדם הראשון
 השרוי במוחו ולבו מסוד חטא אדם הראשון שהוא הטומאה
 הגדולה המסבבת נשמתו מכל צד ואינה מונחת להאיר נרה
 בנר מצוה ואור תורה אנכי ידעתי נאמנה באמת שעמך כולם

צדיקים כולם אהובים כולם ברורים כולם קדושים אנשי השם אנשי מעשה במעשים טובים וישרים מי אנכי השפל והגבזה להעיד על קדושת ישראל מפני היראה מתויב להשיב כי ירא אנכי השפל והגבזה מפני הגדולים גדולי הדור אשר מפיהם אנו חיים והמה עמודי עולם ואיככה אפצה פה לדבר נגדם ולא באתי אלא כעני בפתח לבקש לחנן ממעלת כבוד תורתכם להיות נכנעים בעולם לקיים מענה רך משיב חימה מן ידידי הרב המגיד החסיד המפורסים מוהר"ר שלמה נ"י אשר היה משמש לפני ולפנים לגפנים בקודש קדשים אצל הרב המגיד דק"ק מעזריטש. מה שאתם דואגים עבור ש"ב הרבני המופלג בתורה וביראה החסיד המפורסים מוהר"ר יצחק בהרב המאור הגדול החסיד המפורסים המושלם במעלות ומדות אלהים ואנשים מוהר"ר פייביל אב"ד דק"ק לעחויץ בוודאי הש"י יהיה בעזרו כי אלהים יבקש את הנרדף אפילו אם הרודף הוא צדיק יסוד עולם ולב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה: דברי השפל והגבזה המדבר בלב נשבר:

הקטן משה יהודה ליב מסאסוב

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
 ע"י חיים תשס"ד